

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (шести разширен състав)

15 септември 2011 година *

По дело T-234/07

Koninklijke Grolsch NV, установено в Enschede (Нидерландия), за което се явяват адв. M. Biesheuvel и адв. J. de Pree, avocats,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, представлявана първоначално от г-н A. Vouquet, г-н S. Noë и г-н A. Nijenhuis, в качеството на представители, впоследствие от г-н Vouquet и г-н Noë, подпомагани от адв. M. Slotboom, avocat,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение С (2007) 1697 на Комисията от 18 април 2007 година относно процедура съгласно член 81 [ЕО] (дело COMP/В-2/37.766 — Нидерландски пазар на бира) в частта му относно жалбоподателя и при условията на евентуалност, искане за отмяна или за намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба,

* Език на производството: нидерландски.

ОБЩИЯТ СЪД (шести разширен състав),

състоящ се от: г-н V. Vadvapalas, изпълняващ функцията на председател,
г-н A. Dittrich и г-н L. Truchot (докладчик), съдии,

секретар: г-н J. Plingers, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 март 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства в основата на спора

- 1 Жалбоподателят, Koninklijke Grolsch NV, е дружество, чиято дейност е свързана с производството на бира, която посоченото дружество пуска на пазара под своя марка.
- 2 Групата Grolsch е един от четиримата основни участници на нидерландския пазар на бира. Останалите трима основни производители на бира на този пазар са, първо, групата Heineken (наричана по-нататък „Heineken“), чието ръководство се осъществява от дружество Heineken NV, а производството — от дъщерното дружество Heineken Nederland BV, второ, групата InBev (наричана по-нататък

„InBev“), която преди 2004 г. е позната под името Interbrew и чието ръководство е поверено на дружество InBev NV, а производството — на дъщерното дружество InBev Nederland NV, и трето, дружеството Bavaria NV.

- 3 Групата Grolsch и останалите трима основни производители на бира на този пазар продават бирата си на крайния потребител по-специално чрез два канала за дистрибуция. Така следва да се разграничават, от една страна, каналът на обектите „хорека“, тоест хотелите, ресторантите и кафенетата, в които консумацията се извършва на място, и от друга страна, каналът „food“ на супермаркетите и на магазините за вино и спиртни напитки, в които бирата се купува за домашна консумация. Последният сектор включва и сегмента на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора. От четиримата споменати производители на бира само InBev и Bavaria осъществяват дейност в последния посочен сегмент.
- 4 Тези четирима производители на бира са членове на Centraal Brouwerij Kantoor (наричана по-нататък „СВК“). Съгласно устава на последната тя е федеративна организация, която представлява интересите на своите членове и която се състои от общо събрание и различни комисии, като например комисията по въпросите „хорека“ и финансовата комисия, която впоследствие става управителен комитет. За провежданите в рамките на СВК срещи нейният секретариат изготвя официални покани и протоколи с последователни номера, които изпраща на членовете участници.

Административно производство

- 5 С писма от 28 януари и от 3, 25 и 29 февруари 2000 г. InBev прави поредица от изявления, които се допълват от приложените изявления на петима от неговите директори (наричани по-нататък общо „изявлението на InBev“), съдържащи информация за ограничителни търговски практики на нидерландския пазар на

бира. Изявлението на InBev е направено в хода на разследване на Комисията на Европейските общности, проведено по-специално през 1999 г. във връзка с картелни практики и евентуална злоупотреба с господстващо положение на белгийския пазар на бира. Заедно с изявлението на InBev посоченото дружество подава молба за освобождаване от глоба в съответствие с Известието на Комисията относно освобождаването от глоби или намаляването на техния размер по дела във връзка с картели (ОВ С 207, 1996 г., стр. 4).

6. Вследствие на изявлението на InBev на 17 март 2000 г. Комисията приема решение за извършване на проверка на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), последно изменен с Регламент (ЕО) № 1216/1999 на Съвета от 10 юни 1999 г. (ОВ L 148, стр. 5).

7. Съгласно първите две съображения от това решение:

„Koninklijke Grolsch NV е предприятие, което произвежда бира.

Комисията разполага с информация, че Koninklijke Grolsch NV, предприятията, в които последното пряко или непряко притежава контролно участие, включително Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV, и неговите основни конкуренти участват или са участвали в споразумения и/или съгласувани практики и/или допринасят или са допринесли за приемането от страна на [СВК] на решения относно определянето на цените, разпределянето на пазарите и/или обмена на информация на нидерландския пазар на бира, както в [сектора] на продажбите на дребно, така и в този на хорека [...]“.

8 Член 1 от посоченото решение гласи:

„Koninklijke Grolsch NV и предприятията, в които последното пряко или непряко притежава контролно участие, включително Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV, са длъжни да допуснат извършването на проверка относно евентуални споразумения и/или съгласувани практики, които имат за цел или последица ограничаване на конкуренцията между предприятията — производители на бира в Нидерландия. Споразуменията и/или съгласуваните практики се отнасят до определянето на цените, разпределянето на пазарите и/или обмяна на информация в рамките на нидерландския пазар на бира, както в [сектора] на търговията на дребно, така и в този на хорека [...]. Това поведение може да се прояви и под формата на решения [на СВК] —сдружение на предприятия, сред които е и Grolsch“.

9 Съгласно член 3, първа алинея от решението за извършване на проверка:

„Адресати на настоящото решение са:

Koninklijke Grolsch NV,

Brouwerijstraat 1,

7523 XC Enschede

Nederland,

и предприятията, в които посоченото дружество пряко или непряко притежава контролно участие, включително:

Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV,

Brouwerijstraat 1,

7523 XC Enschede

Nederland“.

- 10 Според Комисията на 22 и 23 март 2000 г. са извършени проверки в помещенията на „Koninklijke Grolsch NV“, на тримата други засегнати нидерландски производители на бира и в помещенията на СВК.
- 11 Освен това Комисията изпраща на „Grolsch“ няколко искания за предоставяне на информация.
- 12 На 30 август 2005 г. Комисията приема изложение на възраженията, което изпраща на жалбоподателя на 31 август 2005 г. С писмо от 25 ноември 2005 г. жалбоподателят представя писменото си становище по това изложение. Нито едно от засегнатите предприятия не е поискало изслушване.

- 13 На 18 април 2007 г. Комисията приема Решение С (2007) 1697 относно производство по прилагане на член 81 [ЕО] (дело СОМР/В/37.766 — Нидерландски пазар на бира) (наричано по-нататък „обжалваното решение“), за което жалбоподателят е уведомен с писмо от 24 април 2007 г.

Обжалваното решение

- 14 Член 1 от обжалваното решение гласи, че в периода между 27 февруари 1996 г. и 3 ноември 1999 г. „Grolsch: Koninklijke Grolsch NV“ и другите засегнати производители на бира са участвали в едно и също продължавано нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, състоящо се в съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики с цел ограничаване на конкуренцията в рамките на общия пазар.
- 15 Нарушението се състои, първо, в координиране на цените и на увеличенията на цените на бирата в Нидерландия както в сектора „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“, включително що се отнася до бирата, продавана с търговската марка на дистрибутора, второ, инцидентно координиране на други търговски условия, различни от цените, предлагани на отделни клиенти от сектора „хорека“ в Нидерландия, като например кредити на търговските обекти, и трето, инцидентно координиране на разпределянето на клиентите както в сектора „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“ в Нидерландия (член 1 и съображения 257 и 258 от обжалваното решение).
- 16 Съгласно обжалваното решение антиконкурентните действия на производителите на бира са извършени в рамките на поредица от многостранни официални срещи, провеждани редовно между четиримата основни участници на нидерландския пазар на бира, както и в рамките на допълнителни двустранни срещи

между същите производители на бира в различни конфигурации. Тези срещи са се провеждали тайно и преднамерено, като участниците са знаели, че те не са позволени (съображения 257—260 от обжалваното решение).

- 17 Така, на първо място, в периода от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г се провежда серия от многостранни срещи, наречени „съгласуване Catherijne“ или „комисия по дневния ред“. В обжалваното решение се посочва, че тези срещи, които са били посветени главно на сектора „хорека“, но е можело да засягат и сектора „домашна консумация“, са имали за цел главно координирането и повишаването на цените на бирата, обсъждането на ограничаването на размера на отстъпките и на разпределянето на клиентите, както и съгласуването на някои други търговски условия. Цените на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора, също са били обсъждани в рамките на тези срещи (съображения 85, 90, 98, 115—127 и 247—252 от обжалваното решение).
- 18 На второ място, що се отнася до двустранните контакти между производителите на бира, в обжалваното решение се посочва, че на 12 май 1997 г. InBev и Bavaria са се срещнали и са обсъдили увеличаването на цените на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора (съображение 104 от обжалваното решение). Освен това според Комисията Heineken и Bavaria са се срещали през 1998 г., за да обсъждат ограниченията относно местата за продажба в сектора „хорека“ (съображение 189 от обжалваното решение). Комисията посочва, че около 5 юли 1999 г. между Heineken и Grolsch са били осъществени и двустранни контакти относно компенсациите за клиентите от сектора „домашна консумация“, които прилагат временни намаления на цените (съображения 212 и 213 от обжалваното решение).
- 19 Накрая, съгласно обжалваното решение през 1997 г. между InBev и Bavaria са осъществявани двустранни контакти и е обменяна информацията относно общите обсъждания на цената на бирата, както и относно обсъжданията на търговските марки на дистрибутора. При осъществяване на двустранните контакти

през юни и юли 1998 г. под формата на обмен на информация относно търговските марки на дистрибутора участват и белгийски производители на бира. Комисията уточнява, че тези разисквания са провеждани в присъствието на представители на Heineken и Grolsch (съображения 105, 222—229 и 231—236 от обжалваното решение).

- 20 Констатирането на подобно поведение се основава в голяма степен на сведенията, предоставени с изявлението на InBev (съображения 40—62 от обжалваното решение).
- 21 Освен това Комисията счита, че изявлението на InBev се подкрепя от редица вътрешни документи на групата Grolsch и на останалите трима нидерландски производители на бира, от ръкописните бележки от срещите, от бележките за разходите и от копия от бележниците, получени в резултат на разследването, както и от исканията за предоставяне на информация (съображения 63—255 от обжалваното решение).
- 22 Диспозитивът на обжалваното решение има следното съдържание:

„Член 1

В периода между 27 февруари 1996 г. и 3 ноември 1999 г. следните предприятия са участвали в едно и също продължавано нарушение на член 81 [ЕО], което се състои в съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики с цел ограничаване на конкуренцията в рамките на общия пазар, и по-специално чрез i) координиране на цените и на увеличението на цените на бирата в Нидерландия както в [сектора] „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“, включително по отношение на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора, ii) инцидентно координиране на други търговски условия, предлагани на отделни потребители в [сектора] „хорека“ в Нидерландия, и iii) инцидентно съгласуване

относно разпределянето на клиентите както в [сектора] „хорека“, така и в [сектора] „домашна консумация“ в Нидерландия:

InBev: InBev NV и InBev Nederland NV,

Heineken: Heineken NV и Heineken Nederland BV,

Grolsch: Koninklijke Grolsch NV,

Bavaria: Bavaria NV.

Член 2

Посочените в член 1 предприятия трябва незабавно да прекратят изброените в споменатия член нарушения, в случай че все още не са го направили.

Те трябва да се въздържат от каквито и да било действия или поведение, посочени в член 1, както и от приемането на каквато и да е мярка със същата или подобна цел или резултат.

Член 3

За посочените в член 1 нарушения се налагат следните глоби:

- а) Heineken NV и Heineken Nederland BV, при условията на солидарна отговорност: 219 275 000 EUR,

- б) Koninklijke Grolsch NV: 31 658 000 EUR,

- в) Bavaria NV: 22 850 000 EUR.

[...]

Член 4

Адресати на настоящото решение са дружествата:

InBev NV, Brouwerijplein 1, B 3000 Louvain, Белгия,

InBev Nederland NV, Ceresstraat 1, 4811 CA Breda, Нидерландия,

Heineken NV, Vijzelstraat 72, 1017 HL Amsterdam, Нидерландия,

Heineken Nederland BV, Burgemeester Smeetsweg 1, 2382 PH Zoeterwoude, Нидерландия,

Koninklijke Grolsch NV, Brouwerslaan 1, 7548 XA Enschede, Нидерландия,

Bavaria NV, De Slater 1, 5737 RV Lieshout, Нидерландия

[...]“.

Производство и искания на страните

- ²³ На 3 юли 2008 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.
- ²⁴ С решение от 10 февруари 2010 г. Общият съд препраща делото за разглеждане от шести разширен състав съгласно член 14, параграф 1 и член 51, параграф 1 от Процедурния правилник.

- 25 На 12 февруари 2010 г. в рамките на процесуално-организационните действия Общият съд поставя писмени въпроси на страните, на които те отговарят в определения срок.
- 26 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание от 24 март 2010 г.
- 27 Тъй като след приключване на устната фаза на производството съдията докладчик е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, делото е възложено на нов съдия докладчик и настоящото решение е разисквано от тримата подписали го съдии в съответствие с член 32 от Процедурния правилник.
- 28 Жалбоподателят моли Общия съд:
- да отмени изцяло или отчасти обжалваното решение, най-малкото в частта, която се отнася до него,
 - при условията на евентуалност да отмени наложената му глоба или да намали размера ѝ,
 - да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.
- 29 Комисията моли Общия съд:
- да отхвърли жалбата,
 - да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

- 30 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят изтъква по същество шест правни основания, изведени, първо, от незаконосъобразност на административното производство, второ, от нарушение на задължението за мотивиране относно непосредственото участие на жалбоподателя в установеното нарушение, трето, от недостатъчност на доказателствата във връзка с твърдяното неправомерно поведение, четвърто, от погрешното квалифициране на това поведение като участие в съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО, пето, от липсата на пряко участие на жалбоподателя в установеното едно и също продължавано нарушение, и шесто, от несъразмерност на глобата.
- 31 На първо място следва да се разгледа петото правно основание, изведено от липсата на пряко участие на жалбоподателя в установеното едно и също продължавано нарушение.

По петото правно основание, изведено от липсата на пряко участие на жалбоподателя в установеното едно и също продължавано нарушение

- 32 Жалбоподателят оспорва да е участвал пряко в установеното нарушение. Всъщност той бил участвал — в лицето на г-н J. T., който е председател на управителния му съвет от 1997 г. нататък — само в срещата на финансовата комисия от 8 януари 1999 г. Останалите посочени в съображение 19 от обжалваното решение „управители на Grolsch“, участвали във всички други оспорвани срещи, били служители на неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV.

По допустимостта на правното основание

— Доводи на страните

- 33 Комисията оспорва допустимостта на правното основание с довода, че жалбоподателят не е поставил под въпрос констатацията относно неговото участие в нарушението нито в отговора му на изложението на възраженията, нито в отговора му от 21 декември 2001 г. на искане за предоставяне на информация. Обратно на това, жалбоподателят бил предоставил сведения, навеждащи на мисълта, че той е бил работодателят на изброените в съображение 19 от обжалваното решение участници в оспорваните срещи.
- 34 Тъй като в административното производство жалбоподателят нито веднъж не е бил изтъкнал достатъчно ясно настоящото правно основание, било недопустимо да го посочва за първи път пред Общия съд. Когато в рамките на административното производство предприятие изрично е приело за съществуващи фактите, за осъществяването на които е обвинено от Комисията в изложението на възраженията, по принцип това предприятие вече не можело да ги оспорва пред Общия съд.
- 35 Жалбоподателят признава, че не е изтъкнал настоящото правно основание в административната фаза на производството, но подчертава, че в отговора си на изложението на възраженията е отрекъл да е извършил нарушението. На последно място, той счита, че има право да изтъкне посоченото процесуалноправно основание за първи път пред Общия съд.

- 36 Според жалбоподателя единствено когато в административното производство предприятие изрично е признало фактите, за настъпването на които е обвинено, тогава то по принцип вече не може да ги оспорва пред Общия съд. То обаче не било признало да е извършило твърдяното нарушение, а още по-малко — пряко.

— Съображения на Общия съд

- 37 Следва да се напомни, че никоя разпоредба от правото на Съюза не налага на адресата на едно изложение на възражения да оспорва различните негови фактически или правни елементи в хода на административното производство под страх, че вече няма да може да направи това на по-късен етап в хода на съдебното производство.

- 38 В действителност, макар изричното или мълчаливо признаване в хода на административното производство пред Комисията от страна на дадено предприятие на определени фактически или правни обстоятелства да може да съставлява допълнително доказателство при преценката в съдопроизводството на основателността на жалбата, то не би могло да ограничи самото упражняване на правото на жалба пред Общия съд, с което разполагат физическите или юридическите лица по силата на Договора.

- 39 Доводът на Комисията, че не било допустимо жалбоподателят да оспорва пред Общия съд констатацията за неговото участие в оспорвания картел, след като не е направил това точно и ясно в административната фаза на производството, всъщност означава да се ограничи достъпът на жалбоподателя до правосъдие, и по-специално правото му неговото дело да бъде гледано от съд.

- 40 При липса на изрично предвидена за тази цел правна основа едно подобно ограничение е в противоречие с основните принципи за законност и за спазване на правото на защита. Впрочем следва да се изтъкне, че правото на ефективни правни средства за защита и на достъп до безпристрастен съд е гарантирано от член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, прокламирана на 7 декември 2000 г. в Ница (ОВ С 364, стр. 1).
- 41 От гореизложеното следва, че настоящото правно основание е допустимо.

По основателността на правното основание

— Доводи на страните

- 42 Тъй като е имал представител единствено на срещата на финансовата комисия от 8 януари 1999 г. в лицето на г-н J. T., жалбоподателят счита, че Комисията не следвало да приема, че е участвал в установеното нарушение, а по-скоро да го подведе под отговорност евентуално за нарушение, извършено от неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland, чиито служители са участвали във всички други тайни срещи.
- 43 Освен това според жалбоподателя Комисията не е можела да не вземе предвид съществуването на посоченото дъщерно дружество, тъй като то също е било адресат на нейното решение за извършване на проверка.

- 44 Комисията счита по същество, че е имала достатъчно основания да предполага, че участниците в срещите с антиконкурентна насоченост са работели за жалбоподателя и поради това последният е участвал в нарушението.
- 45 Комисията подчертава и това, че в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателят е предоставил сведения, които навеждали на мисълта, че той е работодателят на „директорите на Grolsch“, посочени в съображение 19 от обжалваното решение като участници в оспорваните срещи.

— Съображения на Общия съд

- 46 В съображение 19 от обжалваното решение е уточнено:

„Директорите на Grolsch, които имат роля за обосноваване на провеждането на настоящото производство, са:

- г-н [P. P. S.] (председател на управителния съвет в периода от 1987 г. до 1996 г.),
- г-н [J. T.] (търговски директор в периода от 1990 г. до 1996 г., изпълнителен директор в периода от 1996 г. до 1997 г., председател на управителния съвет от 1997 г. нататък),

- г-н [R. S.] (директор, отговарящ за сектора „хорека“ за Нидерландия в периода от 1992 г. до 1995 г., търговски директор Нидерландия в периода от 1996 г. до 1999 г.),
- г-н [H. O. V.] (директор, отговарящ за сектора „хорека“ в периода от 1996 г. до 2000 г.),
- г-н [P. M.] (директор „продажби“ на бира за домашна консумация до 1999 г., оттогава насам търговски директор),
- г-н [K. H.] (директор „продажби“ на бира за домашна консумация от 2000 г., а преди това Market Research Manager),
- г-н [L. S.] (директор по производствената част до 1996 г., след което директор на технологичния контрол и услугите)⁴⁷.

⁴⁷ Комисията не поставя под въпрос твърдението на жалбоподателя, че с изключение на г-н J. T. — председател на управителния му съвет от 1997 г. нататък — нито едно от лицата, посочени в съображение 19 от обжалваното решение като „[Д]иректорите на Grolsch, които имат роля за обосноваване на провеждането на настоящото производство“, и за чието участие в оспорваните срещи жалбоподателят е подведен под отговорност, не е било негов служител. Комисията не оспорва и това, че въпросните директори са били директори на дъщерното дружество на жалбоподателя Grolsche Bierbrouwerij Nederland, което се потвърждава от трудовите договори на заинтересованите лица и от други документи, приложени към отговорите на жалбоподателя на поставените му от Общия съд писмени въпроси.

⁴⁸ Освен това в своята писмена защита и в отговорите си на писмените въпроси на Общия съд Комисията твърди, че за да приеме, че посочените като „директори на Grolsch“ лица в съображение 19 от обжалваното решение работят за

жалбоподателя, се е основала най-вече на отговора на жалбоподателя от 21 декември 2001 г. на искане за предоставяне на информация, което му е било изпратено на 10 октомври 2001 г.

- 49 От текста на този отговор обаче следва, от една страна, че г-н R. S. е бил търговски директор на Grolsche Bierbrouwerij Nederland за Нидерландия от януари 1996 г. до ноември 1999 г. и понастоящем е директор на Grolsch International BV, а от друга страна, че г-н Р. М. „изпълнява функцията на търговски директор на Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV от ноември 1999 г. нататък [и че] преди това е отговарял за домашната консумация (търговията на дребно — сектор, който не обхваща „хорека“), в качеството на ръководител на продажбите за домашна консумация“.
- 50 Освен това в точка 47 от своя отговор на изложението на възраженията жалбоподателят е посочил, че „списъкът с кодови имена е използван от г-н [J. T.] не в качеството му на търговски директор на Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV, а на председател на управителния съвет на Grolsch NV (функция, която е упражнявал от 1997 г. до 2004 г.) [и че т]ози списък не е бил използван от други лица от Grolsch NV, нито от Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV (където работели присъствалите на общите срещи лица)“.
- 51 На последно място, в изявлението на г-н J. T. (изпълнителен директор на Grolsche Bierbrouwerij Nederland в периода от 1996 г. до 1997 г. и председател на управителния съвет на жалбоподателя от 1997 г. нататък), направено по време на извършената на 23 март 2000 г. проверка от страна на Комисията и изтъкнато като доказателство в съображения 249 и 308 от обжалваното решение, е посочено, че направилият изявлението заема поста „[и]зпълнителен директор на Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV“.
- 52 Несъмнено от обжалваното решение е видно, че на 21 октомври 1996 г. г-н J. T. Е е участвал заедно с изпълнителния директор на Interbrew Nederland в двустранна среща, засягаща търговските марки на дистрибутора (съображение 250

от обжалваното решение). Следва обаче да се посочи, че към този момент заинтересованото лице е било все още служител на дъщерното дружество на жалбоподателя Grolsche Bierbrouwerij Nederland и следователно все още не е работело за жалбоподателя съгласно писмените отговори на жалбоподателя на въпроси на Общия съд и копието от трудовия договор, сключен между него и г-н J. T. на 2 септември 1997 г. и представен пред Общия съд.

- 53 Освен това, макар в обжалваното решение да е посочено, че на 10 ноември 1999 г. г-н J. T. заедно с представители на Heineken е участвал в среща, отнасяща се до общото развитие на европейския и/или световен пазар на бирата (съображения 405 и 412 от обжалваното решение), следва да се изтъкне, че тази среща се е провела след 3 ноември 1999 г., т.е. след крайната дата на периода на нарушението, взет предвид от Комисията.
- 54 Съгласно обжалваното решение на срещите на финансовата комисия на СВК г-н J. T. винаги е носел документ, предназначен да привлече вниманието на Interbrew и на Bavaria върху определянето на цените на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора (съображения 249 и 308 от обжалваното решение). От обжалваното решение обаче не е видно, че заинтересованото лице е участвало в други срещи освен в тази от 8 януари 1999 г., на която съгласно направените от него бележки върху поканата за нея е била спомената темата за цените на бирата (съображение 193 от обжалваното решение).
- 55 Всъщност посочените в обжалваното решение документи, които биха могли да докажат участието на жалбоподателя в оспорваните действия, се ограничават до три: изявлението на InBev, бележките на г-н J. T. върху поканата за посочената среща от 8 януари 1999 г. (съображение 193 от обжалваното решение) и документите, открити в помещенията на Heineken, в които се съдържа позоваване на два телефонни разговора на г-н J. T. с ръководството на Heineken около 5 юли 1999 г. по повод на приложенияте от верига магазини намаления (бележка под линия 473 от обжалваното решение).

- 56 На първо място, в изявлението на InBev, което е единственото доказателство, отнасящо се до всички елементи на установеното нарушение, InBev се позовава общо на участието на групата Grolsch, без да има предвид конкретно самостоятелното участие на жалбоподателя Koninklijke Grolsch. Всички лица от групата Grolsch, чиито имена са споменати в изявлението на InBev, с изключение на г-н J. T., са служители на дъщерното дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland.
- 57 Само по себе си името на г-н J. T. фигурира само в един приложен към изявлението на InBev списък с датите на срещите на финансовата комисия на СВК и с лицата — представители на основните нидерландски производители на бира на тези срещи. Съгласно този списък в периода, през който се твърди, че е извършено нарушението, г-н J. T. е участвал в четири срещи на финансовата комисия. Срещата от 8 януари 1999 г. обаче е единствената среща от списъка, която е била посочена в обжалваното решение. Освен това съгласно изявлението на InBev имената на участниците в тази среща са „niet bekend“ (неизвестни).
- 58 На второ място, посочените ръкописни бележки на г-н J. T., възпроизведени в съображение 193 от обжалваното решение, имат следното съдържание:

„продажба 98

— цена на бирата →

— каси тип „pinool“

промоции/кат. II

— каси

малко

II - 6194

кег

NMA“.

- 59 Според Комисията от тези бележки следва, че обсъжданията на цената на бирата са били концентрирани върху четири елемента: първо, промоциите на пазара на бира за домашна консумация, второ, цената на по-евтините бири, продавани с търговска марка на дистрибутора, трето, цената на бирата в кегове и големите контейнери, които се използват в сектора „хорека“ на нидерландския пазар на бира, и четвърто, нидерландския орган по конкуренцията NMA (съображение 194 от обжалваното решение).
- 60 На трето място, от документите, открити в помещенията на Heineken, в които се съдържа позоваване на два телефонни разговора на г-н J. T. с ръководството на Heineken около 5 юли 1999 г., Комисията прави извод, че Heineken е разговаряло пряко с групата Grolsch относно отстъпките в цените, и то месец и половина преди действително да бъдат приложени временни отстъпки от верига магазини, на която Grolsch е отказало да предостави компенсация (съображение 213 от обжалваното решение).
- 61 Следва да се приеме за установено, че бележките на г-н J. T., които фигурират върху поканата за срещата от 8 януари 1999 г., и откритите в помещенията на Heineken документи, съдържащи позоваване на два телефонни разговора на г-н J. T. с ръководството на Heineken около 5 юли 1999 г., са двете налични доказателства, които се отнасят конкретно до евентуалното самостоятелно участие на жалбоподателя в констатираното в член 1 от обжалваното решение едно и също продължавано нарушение в периода от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г.

- 62 На първо място, трябва да се посочи, че тези документи не съдържат каквото и да е сведение за участие на жалбоподателя във втората и третата част на това нарушение, т.е. от една страна, „инцидентно координиране на други търговски условия [различни от цените], предложени на отделните потребители в сектора „хорека“ в Нидерландия“, и от друга страна, „инцидентно координиране на разпределянето на клиентите, както в сектора „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“ в Нидерландия“.
- 63 На второ място, що се отнася до първата част на констатираното едно и също продължавано нарушение, а именно „координиране на цените и увеличенията на цените на бирата в Нидерландия както в сектора „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“, бележките на г-н J. T. относно срещата от 8 януари 1999 г. съставляват единствената посочена в обжалваното решение улика, която се отнася до участието на жалбоподателя в координирането на цените и увеличенията на цените в рамките на сегмента на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора, който спада само към сектора „домашна консумация“.
- 64 Освен това не може да се счита, че двата телефонни разговора, проведени около 5 юли 1999 г. между Heineken и г-н J. T., се отнасят до този сегмент на сектора „домашна консумация“, тъй като нито Heineken, нито групата Grolsch произвеждат бира с марка на дистрибутора (съображения 7 и 18 от обжалваното решение).
- 65 При все това, както е видно от направеното по-горе изложение на предхождащите делото факти, съвкупността от установените споразумения и/или съгласувани практики по смисъла на член 81 ЕО, квалифицирани по този начин в съображение 337 от обжалваното решение, води до приложена от четиримата разглеждани производители на бира сложна система на съгласуване и

следователно изисква редовно осъществяване на контакти през продължителен период (вж. в този смисъл Решение на Съда от 4 юни 2009 г. по дело T-Mobile Netherlands и др., C-8/08, Сборник, стр. I-4529, точка 60).

- 66 При тези условия е видно, че бележките на г-н J. T. сами по себе си не могат да бъдат доказателство за участието на жалбоподателя в установеното в обжалваното решение продължително съгласуване на четиримата производители на бира в рамките на този сегмент на нидерландския пазар на бира.
- 67 С оглед на наличието на една-единствена улика за участието на жалбоподателя в съгласуването с тримата други разглеждани производители на бира не може да се приеме за установено, че жалбоподателят е участвал в установеното в член 1 от обжалваното решение продължително съгласуване на цените и на увеличенията на цените на бирата в Нидерландия, що се отнася до бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора в сегмента на домашната консумация на бира в Нидерландия.
- 68 На трето място, тъй като жалбоподателят не е взел участие в посочените в обжалваното решение срещи между производителите на бира, с изключение на тази от 8 януари 1999 г., не е доказано и това, че той е участвал в многостранното продължавано съгласуване с другите трима разглеждани производители на бира относно цените и увеличенията на цените на бирата в Нидерландия както в сектора „хорека“, така и в сегмента на бирата, която не се продава с търговска марка на дистрибутора в сектора „домашна консумация“.
- 69 Тъй като осъществените около 5 юли 1999 г. контакти между Heineken и г-н J. T. имат двустранен характер, бележките на г-н J. T. относно срещата от 8 януари 1999 г. не могат сами по себе си да докажат участието на жалбоподателя в това многостранно продължавано координиране на цените между четиримата производители на бира — адресати на обжалваното решение.

- 70 При тези условия ръкописните бележки на г-н J. T. относно срещата от 8 януари 1999 г. и двата телефонни разговора на заинтересованото лице с ръководството на Heineken около 5 юли 1999 г. не са достатъчни, за да бъде доказано участието на жалбоподателя в едно и също продължавано нарушение, каквото участие Комисията е приела, че е налице.
- 71 Съгласно гореизложените съображения Комисията неправилно е приела в съображение 399 от обжалваното решение, че „съгласно преките доказателства, посочени [в точка] 4 от това решение, [жалбоподателят] Koninklijke Grolsch NV е участвал пряко в картела от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г.“.
- 72 При тези условия следва да се уважи правното основание, изведено от липсата на пряко участие на жалбоподателя в едно и също продължавано нарушение от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г., което участие е констатирано в член 1 от обжалваното решение.

По второто правно основание, изведено от нарушението на задължението за мотивиране във връзка с непосредственото участие на жалбоподателя в установеното нарушение

Доводи на страните

- 73 Жалбоподателят изтъква срещу Комисията, че е нарушила своето задължение за мотивиране във връзка с твърдението ѝ относно неговото пряко участие в установеното в обжалваното решение нарушение.
- 74 В писмените си отговори от 27 февруари 2010 г. на въпросите на Общия съд Комисията е посочила, че не е било направено разграничение между юридическото лице Koninklijke Grolsch и изцяло притежаваното от него дъщерно дружество

Grolsche Bierbrouwerij Nederland, което има самостоятелна правосубектност, и че участниците в срещите на картела действат в качеството им на търговски директор, който отговаря за домашната консумация, на изпълнителен директор и т.н. на предприятието Grolsch, което е под контрола на юридическото лице Koninklijke Grolsch.

- 75 На съдебното заседание Комисията добавя, че тези две дружества съставляват една стопанска единица и че тази стопанска единица е участвала в нарушението.

Съображения на Общия съд

- 76 Според постоянната съдебна практика мотивите, които се изискват съгласно член 253 ЕО, трябва да са съобразени с естеството на съответния акт и трябва по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения (вж. Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и цитираната съдебна практика).
- 77 Когато, както е в конкретния случай, решение по член 81 ЕО се отнася до множество адресати и се поставя въпросът кой носи отговорност за нарушението, това решение трябва да е надлежно мотивирано по отношение на всеки един от адресатите и най-вече по отношение на тези от тях, които по смисъла на това решение трябва да понесат отговорността за нарушението.

- 78 Така по отношение на дружество майка, считано за отговорно за поведението на негово дъщерно дружество, подобно решение трябва да съдържа обстоятелствено изложение на мотивите, което може да обоснове вменяването на отговорността за нарушението на това дружество (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, T-327/94, Recueil, стр. II-1373, точки 78—80).
- 79 Със своето правно основание жалбоподателят по същество изтъква срещу Комисията, че без да е посочила фактическите и правни елементи в подкрепа на подобно подвеждане под отговорност, в действителност го е обвинила за това, че неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland е участвало в картела, което се установявало от участието на служители на това дъщерно дружество в оспорваните срещи.
- 80 Действително от постоянната съдебна практика произтича, че поведението на дадено дъщерно дружество може да бъде вменено на дружеството майка, по-конкретно когато, макар и да има отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а прилага главно указанията, дадени му от дружеството майка, с оглед в частност на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точка 58).
- 81 Всъщност в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно формират едно-единствено предприятие. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 59).

- 82 В особения случай, когато дружество майка притежава 100% от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на конкуренцията, от една страна, това дружество майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на посоченото дъщерно дружество, а от друга страна, съществува оборима презумпция, според която посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 60).
- 83 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да се презумира, че последното оказва решаващо влияние върху търговската политика на това дъщерно дружество. Впоследствие Комисията ще бъде в състояние да счита дружеството майка за солидарно отговорно за плащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, което трябва да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, които са от естество да установят, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, посочено по-горе, точка 61).
- 84 В конкретния случай обаче следва да се приеме за установено, че след като в съображение 3 от обжалваното решение е цитирала групата Grolsch сред четиримата производители на бира, които са страни в спорния картел, в съображение 18 Комисията е отъждествила жалбоподателя с групата Grolsch, към която принадлежи дъщерното дружество на жалбоподателя Grolsche Bierbrouwerij Nederland.
- 85 Впоследствие, изброявайки в съображение 19 от обжалваното решение имената на директорите на „Grolsch“, участвали в срещите между производителите на бира, без да посочи дали те са служители на жалбоподателя или на неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland, Комисията е приравнила всички заинтересовани на директори на жалбоподателя, макар че за разглеждания период на нарушението те всички са били служители на дъщерното дружество Grolsche Bierbrouwerij, с изключение на г-н J. Т.

86 След като е отъждествила жалбоподателя с групата Grolsch, Комисията не е изтъкнала основанията, поради които вменява на жалбоподателя участието на неговото дъщерно дружество Grosche Bierbrouwerij Nederland в картела, което се установявало от участието на служители на това дъщерно дружество в оспорваните срещи съгласно посочената по-горе съдебна практика.

87 Всъщност в член 1 от обжалваното решение Комисията приема, че жалбоподателят е отговорен за установеното нарушение по следния начин:

„8.2. Отговорност по настоящото дело

[...]

8.2.2. Grolsch

(399) Доказателствата, изложени [в точка] 4 сочат, че Koninklijke Grolsch NV е участвало пряко в картела в периода от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г.“

88 Така в обжалваното решение не са разгледани икономическите, организационните и юридическите връзки между жалбоподателя и неговото дъщерно дружество и последното не е споменато по никакъв начин в мотивите на това решение.

89 Следователно е видно, че Комисията не е посочила основанията, които съгласно установения от нея в съображение 397 от обжалваното решение принцип са я накарали „да определи юридическото лице, което отговаря за експлоатацията на предприятието към момента на извършване на нарушението, така че съответното юридическо лице да може да отговори на това“, или евентуално да може да обори презумпцията за действително упражняване от страна на

дружеството майка на определящо влияние върху поведението на неговото дъщерно дружество.

- 90 Следователно в обжалваното решение Комисията не е изложила основанията за вменяване на жалбоподателя поведението на неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland, произтичащо от участието на служители на последното в оспорваните срещи.
- 91 По този начин Комисията е лишила жалбоподателя от неговата възможност евентуално да оспори пред Общия съд основателността на посоченото обвинение, като обори презумпцията, и не е дала на Общия съд възможност да упражни контрол в това отношение.
- 92 Следователно трябва да се уважи второто правно основание, доколкото е изведено от нарушение на задължението за мотивиране във връзка с вменяването на отговорност на жалбоподателя за участието на неговото дъщерно дружество Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV в констатираното в член 1 от обжалваното решение едно и също продължавано нарушение в периода от 27 февруари 1996 г. до 3 ноември 1999 г.
- 93 Поради това посочената разпоредба следва да се отмени изцяло и в резултат от това — и целият диспозитив на обжалваното решение, в частта им относно жалбоподателя, без да е необходимо настоящият съд да се произнесе по останалите изтъкнати от жалбоподателя правни основания.
- 94 От гореизложените съображения следва, че доколкото в него е прието, че жалбоподателят „[в] периода между 27 февруари 1996 г. и 3 ноември 1999 г. [е] участвал[...] в едно и също продължавано нарушение на член 81 [ЕО], което се състои в съвкупност от споразумения и/или съгласувани практики с цел ограничаване на конкуренцията в рамките на общия пазар, и по-специално чрез i) координиране на цените и на увеличението на цените на бирата в Нидерландия,

както в [сектора] „хорека“, така и в сектора „домашна консумация“, включително по отношение на бирата, продавана с търговска марка на дистрибутора; ii) инцидентно координиране на други търговски условия, предлагани на отделни потребители в [сектора] „хорека“ в Нидерландия; и iii) инцидентно съгласуване относно разпределянето на клиентите както в [сектора] „хорека“, така и в [сектора] „домашна консумация“ в Нидерландия“, член 1 и в резултат от това и целият диспозитив на обжалваното решение трябва да се отменят в частта им относно жалбоподателя.

По съдебните разноски

- ⁹⁵ По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник всяка страна, загубила делото, се осъжда да заплати съдебните разноски, ако има искане в този смисъл. След като Комисията е загубила делото, тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски в съответствие с исканията на жалбоподателя.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (шести разширен състав)

реши:

- 1) **Отменя Решение С (2007) 1697 на Комисията от 18 април 2007 година относно процедура съгласно член 81 [ЕО] (дело COMP/B-2/37.766 — Нидерландски пазар на бира) в частта му относно Koninklijke Grolsch NV.**

2) Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноски.

Vadapalas

Dittrich

Truchot

Постановено в открито съдебно заседание в Люксембург на 15 септември 2011 година.

Подписи